

Eritrese organisatie daagt de EU wegens gebruik dwangarbeid

Samenvatting van de zaak

embargo: 13 mei, 15:00 CEST

1. *Inleiding en Partijen*

De EU levert financiële steun aan een wegenbouwproject in Eritrea waarbij gebruik wordt gemaakt van dwangarbeid. Internationale wetgeving stelt als fundamentele regel dat dwangarbeid verboden en in alle gevallen onacceptabel is. Niettemin weigert de EU haar financiële steun aan dit project te staken, terwijl ze erkennen dat dwangarbeid wordt gebruikt in de context van het project. De Nederlandse Stichting Human Rights for Eritreans start daarom een rechtszaak tegen de relevante EU organen in de week van 11 mei 2020. De stichting vraagt de rechtbank om (i) een verklaring voor recht dat het project van de EU onrechtmatig is, en (ii) een bevel uit te spreken dat de EU haar steun aan het project moet staken. De zaak wordt voorgelegd aan de rechtbank van Amsterdam.

2. *Dwangarbeid in Eritrea via de 'nationale dienstplicht'*

Er is overtuigend en onafhankelijk bewijs dat het dictatoriale regime in Eritrea al geruime tijd de mensenrechten van haar inwoners schendt. Eén van de ernstigste en meest verregaande schendingen door het Eritrese regime is de zogenaamde 'national service'. Dit is een eufemisme voor een systeem waarbij Eritreeërs al op jonge leeftijd via het schoolsysteem gedwongen worden om als dwangarbeider voor het regime te werken tegen hun wil. De nationale dienstplicht heeft geen einddatum en neemt alle keuzevrijheid weg. Het werk omvat militaire dienstplicht, maar ook civiele arbeid, waaronder werk in de bouw. De vergoeding bestaat uit zakgeld dat onderhevig is aan verplichte afdrachten en onvoldoende is om in de basisbehoeften te voorzien. Een kleine groep Eritrese officials profiteert financieel van deze dwangarbeid.

Het is internationaal erkend dat dit systeem van nationale dienstplicht kwalificeert als een zeer grove schending door de Eritrese staat van de grondrechten van haar inwoners. Een onderzoekscommissie van de Verenigde Naties zegt dat het zonder twijfel dwangarbeid is en mogelijk zelfs kwalificeert als "the crime against humanity of enslavement". Het Europees Parlement beschreef de nationale dienstplicht als een vorm van slavernij en heeft er bij de EU op aangedrongen ervoor te zorgen dat de financiering niet ten goede komt aan de Eritrese regering. De International Labor Organisation classificeert de nationale dienst in Eritrea als ontoelaatbare dwangarbeid.

De nationale dienstplicht is de belangrijkste reden voor mensen in Eritrea om hun land te ontvluchten en daardoor vallen ze in handen van mensensmokkelaars en -handelaren. Uit rapporten van onder andere het EASO en de VN blijkt dat de vrede tussen Eritrea en Ethiopië geen verandering of hervorming heeft gebracht. In plaats daarvan heeft het geleid tot intensivering van *giffas* (razzia's) om jonge rekruten op te pakken.

3. Rol van staatsbedrijven als 'Red Sea Trading Corporation' en 'Segen' in Eritrea

De "Red Sea Trading Corporation" ("RSTC"), die een monopolie heeft op de in- en uitvoer, en ook alle grote bouwbedrijven, zijn eigendom van het Eritreese regime. Deze bedrijven hebben allen *de facto* monopolies in Eritrea en maken op grote schaal gebruik van dwangarbeid van Eritreeërs die onder de nationale dienstplicht zijn. Nihile arbeidskosten betekenen hoge bedrijfswinsten die via particuliere rekeningen in de zakken van het Eritreese regime stromen. De VN-waarnemingsgroep voor Somalië en Eritrea heeft de bedrijven geïdentificeerd als een van de belangrijkste inkomstenbronnen van de Eritreese staat en heeft verklaard dat het RSTC de belangrijkste entiteit is in de "*clandestine business networks of the [Eritrean regime]*". De Eritreese begroting is volledig in handen van de enige politieke partij in Eritrea (PFDJ), zonder enige controle. Het is niet mogelijk te traceren wat er met de projectfinanciering gebeurt. Dat is natuurlijk problematisch, want juist bij dit soort financiering is transparantie van het grootste belang.

4. 2019: 20 miljoen euro vanuit EU naar Eritrea

De steun van de EU aan Eritrea is in het verleden vaak geannuleerd of niet uitgekeerd. In februari 2019 kondigde de EU echter aan dat 20 miljoen euro rechtstreeks aan Eritrea zal worden verstrekt via het EU Trust Fund for Africa ("ETFA"). In december 2019 werd een extra bedrag van 60 miljoen EUR aangekondigd. Uit het projectdocument van de EU blijkt dat de EU het geld zal verstrekken aan bedrijven onder bezit van het Eritreese regime, dat zal worden gebruikt voor de aankoop van materialen en apparatuur om delen van het wegennet te repareren; het aankoopproces wordt geleid door de RSTC (d.w.z. het Eritreese regime). Het United Nations Office for Project Services (UNOPS) assisteert. Het RSTC leidt de "governance and coordination structure" van het project, terwijl de grote nationale bouwbedrijven (inc. Segen) de werkzaamheden uitvoeren.

De EU geeft openlijk toe in het projectdocument dat "the labour used by the construction companies will consist of [inter alia] those in national service (...)". De EU aanvaardt dit onvoorwaardelijk en ziet het gebruik van dwangarbeid als onvermijdelijk. Uit de eigen interne documenten van de EU blijkt dat discussie met de Eritreese regering niet mogelijk is, omdat de Eritreese regering tegen "conditionaliteit" is. Dit betekent dat het Eritreese regime niet akkoord is gegaan met projecten waarbij het niet gebruiken van gedwongen arbeid een conditie zou zijn, en dat de EU het gebruik van gedwongen arbeid in dit project heeft geaccepteerd. EU-lidstaten hebben tevergeefs hun bezorgdheid geuit hierover. De projectplannen laten zien dat via UNOPS als intermediair de aanbestedingswinst in handen komt van het Eritreese regime; de EU financiert het regime dus rechtstreeks. De EU heeft geweigerd om een due diligence uit te voeren, hoewel zij zich bewust is of zou moeten zijn van de risico's en mensenrechtenschendingen.

5. Acties Stichting jegens EU

De Stichting behartigt de belangen van alle Eritreeërs wiens grondrechten direct of indirect geschonden worden door het Eritreese regime. Ze is van mening dat het ter beschikking stellen van 20 miljoen euro aan het Eritreese regime voor een project waarin het gebruik van dwangarbeid openlijk wordt toegegeven, onwettig is. De Stichting heeft verschillende stappen ondernomen om de EU hierop te wijzen. De EU heeft het project echter verdedigd door onder meer te zeggen dat de nationale dienst voldoende werkgelegenheid en betaling biedt, ondanks het overweldigende bewijs van het tegendeel.

De EU heeft aangegeven dat het project niet hoeft te worden gewijzigd, ondanks het feit dat zij zich bewust is van de verstrekende schendingen van de mensenrechten.

6. *Dwangarbeid onder het EU-project: concrete casus*

De Stichting toont concrete ervaringen van personen die momenteel werken of werkten onder de nationale dienstplicht, en zelfs specifiek op bouwprojecten. Zij spreken over straffen zoals marteling en gevangenisstraf zonder proces, gebrek aan keuzevrijheid, geen toegang tot telefoons, geen gezinsleven en de manieren waarop het Eritrese regime de werkelijke omstandigheden verbergt. Het EU-project draagt bij aan het voortbestaan van dit systeem en deze mensenrechtenschendingen.

7. *Eind 2019: nieuwe envelop van de EU-financiering voor Eritrea*

De EU negeerde de kritiek van de Stichting en kondigde aan dat zij het Eritrese regime nog eens 60 miljoen euro zou geven voor het wegenbouwproject. In de projectdocumenten geeft de EU opnieuw vrijelijk toe dat "*two major state owned construction companies*", die gebruik maken van dwangarbeid, het wegenwerk uitvoeren. In de projectdocumenten staat dat het toezicht op het project door de EU/UNOPS alleen betrekking heeft op "*the use of the supplied items and the progress of the works*", waaruit blijkt dat de werkomstandigheden niet worden gecontroleerd. Uit de projectdocumenten blijkt verder dat de EU zich baseert op en verwijst naar informatie die door het Eritrese regime wordt verstrekt (en die duidelijk als propaganda kan worden aangemerkt) zonder onafhankelijke verificatie. Uit de antwoorden op vragen van de media blijkt dat noch de EU, noch de UNOPS, die beide beweren het project te monitoren, weten hoeveel dwangarbeiders er in het project werken of wat de omstandigheden zijn.

8. *Schending van fundamentele internationale mensenrechtennormen*

Het gebruik van dwangarbeid is een duidelijke schending van het verbod op het gebruik van dwangarbeid dat in het Europese en internationale recht als *jus cogens* is vastgelegd. Daarom handelt de EU onrechtmatig tegen de Eritreeërs die door de Stichting worden vertegenwoordigd, door een project te steunen waarin dwangarbeid wordt gebruikt.

Nog opvallender is dat de EU en UNOPS herhaaldelijk hebben beweerd dat zij het project zullen stopzetten als 'er sprake is van mensenrechtenschendingen' in het kader van het project. Kennelijk vinden de EU en UNOPS de praktijk van dwangarbeid *zelf* geen schending van de mensenrechten en ook geen goede reden om het project te stoppen. Bovendien vindt de Stichting het duidelijk dat de EU het project niet op een betrouwbare manier kan monitoren, aangezien alle informatie rondom het project wordt beheerst door het Eritrese regime. Het is opvallend dat de EU zich momenteel verlaagd tot het verdedigen van de praktijk van dwangarbeid in Eritrea, waarbij de duidelijk bevooroordeelde en ongegronde propaganda van het Eritrese regime als "bewijs" wordt gebruikt. Door te investeren in dit project normaliseert en aanvaardt de EU een praktijk die door de internationale gemeenschap breeduit wordt veroordeeld en die een duidelijke schending is van de meest fundamentele mensenrechtennormen die er bestaan. De Stichting zal daarom alle stappen nemen die zij nodig acht om de EU verantwoordelijk te houden voor haar duidelijk onwettige handelingen.

Het lanceren van deze rechtszaak is de eerste, maar zeker niet de laatste, van deze stappen.

[De volledige dagvaarding is hier te vinden](#)

Contact

Perscontact: +31 20 550 66 10

Advocaat: Emiel.Jurjens@kvdl.com; E-mail Stichting: Info@EritreaFoundation.org

Facebook: www.facebook.com/FoundationHumanRightsforEritreans

Twitter: www.twitter.com/EriFoundation1 #ChangeinEritrea

Foto's beschikbaar, waaronder advocaat Emiel Jurjens en de Stichting:

<https://www.belgaimage.be/#/gallery/6932089>

Link naar de volledige aanklacht en samenvatting van de zaak:

<https://kvdl.com/en/articles/eritrean-organisation-summons-the-eu-for-use-of-forced-labour>

[Projectfase 1-](#) €20 miljoen - actie-document van de Europese Unie

[Projectfase 2-](#) €60 miljoen - actie-document van de Europese Unie